

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ แบบภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลิขิการ รักษาพยาบาล ระยะทางมาโรงพยาบาล พาหนะที่ใช้เดินทาง สัตว์ที่สัมผัส และระดับการสัมผัสสัตว์ ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ทศนะคติและการรับรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ความสะดวกในการมารับวัคซีนพิษสุนัขบ้า รวมทั้งปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสาร ของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าในอำเภอกันทรารมย์ จังหวัดศรีสะเกษ โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประสานงานในการแจกแบบสอบถามกับเจ้าหน้าที่ห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลกันทรารมย์ ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 335 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอเป็นข้อมูล มี 7 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

ส่วนที่ 2 ปัจจัยนำ ได้แก่ ความรู้ ทศนะคติและการรับรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า

ส่วนที่ 3 ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ความสะดวกในการมารับวัคซีนพิษสุนัขบ้า

ส่วนที่ 4 ปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การรับข้อมูลข่าวสาร

ส่วนที่ 5 การมารับวัคซีนพิษสุนัขบ้า ได้แก่ การทำความเข้าใจความสะอาดบริเวณที่สัมผัส ระยะเวลาที่สัมผัสโรคจนมารับวัคซีนพิษสุนัขบ้า จำนวนครั้งที่เคยมารับบริการจนครบกำหนด และการติดตามการรับวัคซีนจนครบตามนัด

ส่วนที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยสนับสนุน และการมารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้า

ส่วนที่ 7 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

ผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค เป็นเพศหญิงร้อยละ 50.4 และเพศชาย ร้อยละ 49.6 มีอายุระหว่าง 10-90 ปี อายุเฉลี่ย 44.46 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสร้อยละ 54.3 การศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นมัธยมศึกษาร้อยละ 35.2 อาชีพส่วนใหญ่คือเกษตรกรร้อยละ 32.8 รายได้เฉลี่ย 7,198.31 บาท ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาท สิทธิการรักษาส่วนใหญ่คือบัตรทอง 30 บาทร้อยละ 79.1 ระยะทางเฉลี่ยจากบ้านมาโรงพยาบาลคือ 11.12 กิโลเมตร พาหนะที่ใช้ส่วนใหญ่คือ รถมอเตอร์ไซด์ร้อยละ 48 สัตว์ที่สัมผัสมากที่สุดคือ สุนัข ร้อยละ 77.6 รองลงมาคือแมว ร้อยละ 22.4 ส่วนมากร้อยละ 73.4 ไม่ทราบประวัติการได้รับวัคซีนพิษสุนัขบ้าของสัตว์ ระดับการสัมผัสโรคตาม WHO category พบว่าระดับ 3 มารับบริการมากที่สุดถึงร้อยละ 62.4

ตารางที่ 4.1 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลและทั่วไป

(n=335)			
ลำดับที่	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	166	49.6
	หญิง	169	50.4
2	อายุ		
	น้อยกว่า 20 ปี	54	16.1
	21-40 ปี	71	21.2
	41-60 ปี	135	40.3
	มากกว่า 60 ปี	75	22.4
$\bar{X}$ = 44.50 ปี S.D. = 17.95 Min = 15 ปี Max = 75 ปี			
3	สถานภาพ		
	โสด	125	37.3
	สมรส	182	54.3
	หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	28	8.4

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4	การศึกษา		
	ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	1.8
	ประถมศึกษา	118	35.2
	มัธยมศึกษาตอนต้น	75	22.4
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	68	20.3
	อนุปริญญา ปวส.	24	7.2
	ปริญญาตรี/สูงกว่า	44	13.1
5	อาชีพ		
	เกษตรกร	110	32.8
	รับจ้างทั่วไป	47	14.0
	นักเรียน/นักศึกษา	53	15.8
	ธุรกิจส่วนตัว	33	9.9
	พนักงานบริษัทเอกชน	12	3.6
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	26	7.8
	อื่นๆ	54	16.1
6	รายได้		
	น้อยกว่า 5,000 บาท	149	44.5
	5,001-10,000 บาท	53	15.8
	10,001-15,000 บาท	10	3.0
	15,001-20,000 บาท	14	4.1
	มากกว่า 20,001 บาท	25	7.5
	ไม่สามารถระบุได้	84	25.1
$\bar{X}$ = 7229.72 บาท S.D. = 10,143.91 Min = 0 บาท Max = 56,000 บาท			

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7	สิทธิการรักษาพยาบาล		
	ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	43	12.8
	ประกันสังคม	21	6.3
	บัตรทอง 30 บาท	267	79.7
	ชำระเงินเอง	4	1.2
8	ระยะทางจากบ้านถึงโรงพยาบาล		
	น้อยกว่า 5 กิโลเมตร	78	23.3
	6-15 กิโลเมตร	162	48.4
	16-25 กิโลเมตร	90	26.9
	มากกว่า 25 กิโลเมตร	5	1.5
$\bar{X}$ = 11.08 กิโลเมตร S.D. = 6.68 Min = 1 กิโลเมตร Max = 32 กิโลเมตร			
9	พาหนะที่ใช้เดินทางไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล		
	รถมอเตอร์ไซด์	155	46.3
	รถยนต์	119	35.5
	รถจ้างเหมา	32	9.6
	รถประจำทาง	15	4.5
	รถจักรยาน	13	3.9
	เดินเท้า	1	0.3
10	สัตว์ที่สัมผัส		
	สุนัข	250	74.6
	แมว	75	22.4
	หนู	6	1.8
	วัว	2	0.6
	กระต่าย	1	0.3
	ลิง	1	0.3

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
11	ประวัติการได้รับวัคซีนพิษสุนัขบ้าของสัตว์		
	ไม่ทราบประวัติรับวัคซีน	246	73.4
	ได้รับวัคซีนทุกปี	89	26.6
12	ระดับการสัมผัสสัตว์ที่สงสัยมีเชื้อพิษสุนัขบ้า (WHO Category)		
	WHO Category 1*	10	3.0
	WHO Category 2**	115	34.3
	WHO Category 3***	210	62.7

*WHO category I คือ การสัมผัสทั่วไป เช่น การให้อาหารที่ตะต้องสัตว์ หรือถูกเลียที่ผิวหนังปกติที่ไม่มีบาดแผล กรณีนี้ไม่จำเป็นต้องให้การรักษา การให้วัคซีนจะถือว่าเป็นการให้วัคซีนก่อนสัมผัสโรค เนื่องจากผู้สัมผัสอาจมีความวิตกกังวล ซึ่งถือว่าเป็นการให้เพื่อป้องกันในผู้ที่มีปัจจัยเสี่ยงในการสัมผัสโรค เช่น ผู้เลี้ยงสุนัข เป็นต้น

**WHO category II คือ บาดแผลที่ถูกน้ำลาย หรือถูกจับเป็นรอยขีดข่วนผิวหนัง ไม่มีเลือดออกหรือมีเลือดออกเพียงเล็กน้อย หรือถูกสัตว์เลียบนผิวหนังที่มีบาดแผล หรือมีแผลที่แห้งไม่หาย จะให้การรักษาดูแลวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า

***WHO category III คือ บาดแผลถูกกัด ข่วน หรือกรีด ตา ปาก ถูกปนเปื้อนด้วยน้ำลายของสัตว์ เช่น ถูกสัตว์เลียบนผิวหนังที่มีบาดแผลสด การรับประทานเนื้อของสัตว์ที่เป็นโรคพิษสุนัขบ้าที่ปรุงไม่สุก การดื่มนมที่ไม่ผ่านการพาสเจอร์ไรส์จากวัวที่เป็นโรค การสัมผัสโรคจากสัตว์เลี้ยงเหล่านี้จะให้การรักษาดูแลวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้าร่วมกับอิมมูโนโกลบูลิน

2. ปัจจัยนำของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

2.1 ด้านความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า พบว่าผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคมีระดับความรู้ปานกลางร้อยละ 41.5 โดยพบว่าผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค ยังมีคนไม่มีความรู้เลย (min= 0 คะแนน) ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด ของระดับความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค (n=335)

ความรู้เกี่ยวกับโรค	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ (น้อยกว่าหรือเท่ากับ 4 คะแนน)	103	30.7
ระดับปานกลาง (5-6 คะแนน)	139	41.5
ระดับสูง (มากกว่า 7 คะแนนขึ้นไป)	93	27.8
รวม	335	100

$\bar{X}$ = 5.21 คะแนน S.D. = 1.92 Min=0 คะแนน Max = 8 คะแนน

พิจารณารายข้อพบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าของผู้มารับวัคซีนหลังสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้ามีความรู้ระดับสูงจำนวน 2 ข้อ ระดับปานกลางจำนวน 2 ข้อ และระดับต่ำจำนวน 4 ข้อ ข้อความที่ได้อะแนนมากที่สุดคือ ร้อยละ 82.1 ในข้อที่กล่าวว่าโรคพิษสุนัขบ้าสามารถติดต่อทางน้ำลายของสัตว์ที่เป็นโรค รองลงมาร้อยละ 80.9 คือข้อที่กล่าวว่าเรื่องการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์เลี้ยงไม่สามารถฉีดเพียงเข็มเดียวเพื่อให้ป้องกันโรคได้ตลอดชีพของสัตว์ ข้อความที่ได้อะแนนต่ำสุดคือ ร้อยละ 47.2 ในข้อที่กล่าวว่าเมื่อติดโรคพิษสุนัขบ้าแล้วสามารถรักษาให้หายขาดด้วยการฉีดวัคซีนได้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบลวง ข้อที่ตอบผิดรองลงมาคือ ข้อที่กล่าวว่าสามารถฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าในคน เพื่อป้องกันล่วงหน้าได้ หากมีความเสี่ยงที่คลุกคลีกับสัตว์และอาจโดนสัตว์กัด ข่วนซึ่งตอบผิดร้อยละ 47.2 ส่วนข้อลวงอื่นๆ ได้แก่ สัตว์เลี้ยงถูกด้วยนมบางชนิดไม่สามารถติดเชื้อพิษสุนัขบ้า มีผู้ตอบถูกร้อยละ 55.5 ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละของระดับความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า

(n=335)				
ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า		ตอบถูก	ตอบผิด	ระดับ
		จำนวน	จำนวน	ความรู้
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	
1.	สุนัข แมว หรือสัตว์เลี้ยง ฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าเพียงเข็มเดียวจะสามารถป้องกันโรคได้ตลอดชีพ	271(80.9)	64(19.1)	สูง
2.	โรคพิษสุนัขบ้าสามารถติดต่อทางน้ำลายของสัตว์ที่เป็นโรค	275(82.1)	60(17.9)	สูง
3.	การถูกสุนัขเลีย โดยไม่มีบาดแผลไม่จำเป็นต้องไปฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้า	237(70.7)	98(29.3)	ปานกลาง
4.	การฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าในคนจะฉีดได้ผิวหนังหรือเข้ากล้ามเนื้อ โดยจะนัดมา 3-5 ครั้ง ภายในระยะเวลา 1 เดือน กรณียังไม่เคยได้รับวัคซีนมาก่อน	246(73.4)	89(26.6)	ปานกลาง
5.	เมื่อติดโรคพิษสุนัขบ้าแล้วสามารถรักษาให้หายขาดด้วยการฉีดวัคซีนได้	158(47.2)	177(52.8)	ต่ำ
6.	สามารถฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าในคน เพื่อป้องกันล่วงหน้าได้ หากมีความเสี่ยงที่คลุกคลีกับสัตว์	177(52.8)	158(47.2)	ต่ำ

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

	ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	ตอบถูก	ตอบผิด	ระดับ
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	ความรู้
และอาจโดนสัตว์กัด ข่วน				
7. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมบางชนิดไม่สามารถติดเชื้อพิษสุนัขบ้า (เช่น กระจ่าง กระรอก หนู ค้างคาว เป็นต้น)		186(55.5)	149(44.5)	ต่ำ
8. ควรกักขังหรือสังเกตอาการของสัตว์ที่สงสัยพิษสุนัขบ้า 10 วัน เนื่องจากสัตว์สามารถแพร่เชื้อก่อนจะแสดงอาการป่วยออกมาให้เห็น		195(58.2)	140(41.8)	ต่ำ

2.2 ทักษะเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า พบว่า ผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคมีทักษะเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าระดับปานกลางร้อยละ 48.4 โดยมีคะแนนรวมเฉลี่ย 29.01 คะแนน ผู้มีคะแนนทักษะดีต่ำสุดเท่ากับ 9 คะแนน มากที่สุดเท่ากับ 45 คะแนน ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับทักษะเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)		
ระดับทักษะเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนรวม 9-21คะแนน)	68	20.3
ระดับปานกลาง (คะแนนรวม 22-33คะแนน)	162	48.4
ทักษะดีระดับสูง (คะแนนรวม 34-45คะแนน)	105	31.3
$\bar{X}$ = 29.01 คะแนน S.D. = 8.18 Min = 9 คะแนน Max = 45 คะแนน		

พิจารณารายข้อพบว่า ระดับทักษะเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าของผู้มารับวัคซีนหลังสัมผัสโรคพบว่าผู้มารับบริการมีคะแนนทักษะดีระดับสูง ในหัวข้อผลจากการโดนสัตว์กัดไม่ควรหาซื้อยาแก้ปวดจากร้านขายยาเอง โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนน 3.90 คะแนน ส่วนข้อที่ผู้มารับบริการวัคซีนมีคะแนนทักษะดีระดับต่ำ คือ ข้อการฉีดวัคซีนหลังจากโดนสัตว์กัดสามารถป้องกัน

โรคพิษสุนัขบ้าได้ 100 เปอร์เซนต์ มีค่าเฉลี่ยคะแนน 2.11 คะแนน ข้อที่มีคะแนนต่ำรองลงมาคือ การทำแผลจากการโดนสัตว์กัดเป็นหน้าที่ของพยาบาล มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.94 คะแนน และการโดน สัตว์กัดต้องมีเลือดไหลเท่านั้นถึงมีโอกาเสี่ยงต่อการติดเชื้อพิษสุนัขบ้า มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.00 คะแนน ดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ทักษะเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้ารายข้อของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลัง สัมผัสโรค

ทักษะ						(n=335)		
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	การ แปล ผล
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. แผลจากการ โดนสัตว์กัด สามารถหาซื้อ ยาแก้แสบ จากร้านขายยา กินได้เอง ไม่ ต้อง มาฉีด วัคซีนที่ โรงพยาบาล ก็ได้	24(7.2)	31(9.3)	79(23.6)	21(6.3)	180(53.7)	3.90	1.33	สูง
2. สุขภาพ ร่างกายแข็งแรง จะลดความเสี่ยง การติดเชื้อพิษ สุนัขบ้าได้	47(14.0)	44(13.1)	66(19.7)	15(4.5)	163(48.7)	3.61	1.52	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ทัศนคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	การ แปล ผล
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
3. ได้ก็สามารถ ติดเชื้อพิษสุนัข บ้าได้มากกว่า ผู้ใหญ่หากโดน สัตว์กัด	94(28.1)	48(14.3)	50(14.9)	10(3.0)	133(39.7)	3.12	1.69	ปาน กลาง
4. โรคพิษ สุนัขบ้าจะพบ ได้เฉพาะฤดู ร้อนเท่านั้น	87(26.0)	39(11.6)	64(19.1)	14(4.2)	131(39.1)	3.19	1.65	ปาน กลาง
5. การสังเกต ว่าสัตว์เป็น โรคพิษสุนัข บ้าทำได้โดย ใช้น้ำสาดไปที่ สัตว์ หากสัตว์ กลัwn้ำจึงถือ ว่าสัตว์ติดเชื้อ พิษสุนัขบ้า	44(13.1)	33(9.9)	79(23.6)	34(10.1)	145(43.3)	3.60	1.44	ปาน กลาง
6. การโดนสัตว์ กัดต้องมีเลือด ไหลเท่านั้นถึงมี โอกาสเสี่ยงต่อ การติดเชื้อ	107(31.9)	50(14.9)	34(10.1)	24(7.2)	120(35.8)	3.00	1.71	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ทัศนคติ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	การ แปล ผล
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
พิษสุนัขบ้า								
7. การทำแผล จากการโดนสัตว์ กัดเป็นหน้าที่ ของพยาบาล	124(37.0)	28(8.4)	45(13.4)	20(6.0)	118(35.2)	2.94	1.74	ปาน กลาง
8. พฤติกรรม แหย่สัตว์เป็น สาเหตุที่ทำให้ โดนสัตว์กัด ข่วนได้	147(43.9)	36(10.7)	71(21.2)	15(4.5)	66(19.7)	3.55	1.55	ปาน กลาง
9. การฉีด วัคซีนหลังจาก โดนสัตว์กัด สามารถป้องกัน โรคพิษสุนัขบ้า ได้ 100 เปอร์เซ็นต์	161(48.1)	63(18.8)	57(17)	22(6.6)	32(9.6)	2.11	1.33	ระดับ ต่ำ

2.3 การรับรู้ พบว่าผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคมีคะแนนการรับรู้ระดับปานกลางร้อยละ 50.7 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 72.33 ผู้มีคะแนนการรับรู้ต่ำสุดเท่ากับ 41 คะแนนมากที่สุดเท่ากับ 99 คะแนน ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จำนวน และร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับการรับรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค จำแนกตามระดับการรับรู้

(n=335)

ระดับการรับรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การรับรู้ต่ำ (คะแนนรวม 20-46 คะแนน)	1	0.3
การรับรู้ระดับปานกลาง (คะแนนรวม 47-73 คะแนน)	170	50.7
การรับรู้สูง (คะแนนรวม 74-100 คะแนน)	164	49.0
$\bar{X} = 72.33$ คะแนน S.D. =11.36 Min=41 คะแนน Max = 99 คะแนน		

พบว่าด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรคและด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ($\bar{x} = 4.00, S.D.=0.74$) มีคะแนนการรับรู้ระดับสูง ($\bar{x} = 3.76, S.D.=0.77$) ส่วนด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรค ($\bar{x} = 3.30, S.D.=0.94$) ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค ($\bar{x} = 3.27, S.D.=0.95$) และด้านการรับรู้อุปสรรค ($\bar{x} = 3.64, S.D.=0.82$) มีการรับรู้ระดับปานกลาง ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนมากที่สุด คือ คิดเห็นว่าตนเองสามารถมาฉีดวัคซีนตามนัดได้ครบตามกำหนด มีค่าเฉลี่ยคะแนน 4.55 คะแนน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยคะแนนต่ำสุดคือ วัคซีนพิษสุนัขบ้าไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันโรคล่วงหน้าได้ต้องฉีดหลังจากสัมผัสโรคแล้วเท่านั้น ถึงจะป้องกันได้ดีที่สุด มีคะแนนเฉลี่ย 2.39 คะแนน รองลงมาคือข้อคำถามระยะพักตัวเชื้อพิษสุนัขบ้าขึ้นกับตำแหน่งของร่างกายที่โดนสัตว์กัด มีคะแนนเฉลี่ย 2.43 คะแนน และข้อคำถามสัตว์ที่มีความเสี่ยงนำเชื้อพิษสุนัขบ้ามาสู่คนคือ สุนัขและแมว เท่านั้น มีคะแนนเฉลี่ย 2.57 คะแนน ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนและร้อยละ ระดับการรับรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้ารายชื่อของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง ยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. สัตว์ที่มากัด ท่านแม่จะฉีด วัคซีนพิษสุนัข บ้าทุกปีแต่ก็ สามารถแพร่เชื้อ พิษสุนัขบ้าสู่มา ท่านได้	200(59.7)	46(13.7)	66(19.7)	14(4.2)	9(2.7)	4.24	1.07	สูง
2. แม้ท่านจะฉีด วัคซีนพิษสุนัข บ้ามาแล้วครบ ชุด หากโดน สัตว์กัดข่วนมา อีกครั้งก็มีความ เสี่ยงต่อโรคพิษ สุนัขบ้าได้อีก เช่นกัน	184(54.9)	61(18.2)	68(20.3)	12(3.6)	10(3.0)	4.19	1.06	สูง
3. การขานนัด และมาไม่ตรง ตามนัดมีโอกา สเสี่ยงต่อการเกิด โรคพิษสุนัขบ้า ได้แม่จะฉีด	164(49.0)	78(23.3)	76(22.7)	8(2.4)	9(2.7)	4.13	1.02	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
วัคซีนไปแล้ว เข็มแรกก็ตาม								
4. หากโค่นสัตว์ ที่สงสัยพิษสุนัข บ้ามาვნอนมี เลือดซึม เล็กน้อยไม่ต้อง มานัดวัคซีนก็ ได้ เพียงแต่ล้าง บริเวณที่ถูกข่วน ให้สะอาด	58(17.3)	30(9.0)	42(12.5)	30(9.0)	185(55.2)	3.72	1.59	สูง
5. การมาขอรับ บริการฉีดวัคซีน พิษสุนัขบ้าเมื่อ โค่นสัตว์ที่มี อาการคุ้ยเขี่ย เป็นบ้ากัดแทะนั้น	47(14.0)	26(7.8)	40(11.9)	31(9.3)	191(57.0)	3.87	1.50	สูง
6. สัตว์ที่มีความ เสี่ยงนำเชื้อพิษ สุนัขบ้ามาสู่คน คือ สุนัขและ แมว เท่านั้น	160(47.8)	30(9.0)	38(11.3)	8(2.4)	99(29.6)	2.57	1.74	ปาน กลาง
ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรค						3.76	0.77	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
7. ถ้าถูกลูกสุนัข อายุต่ำกว่า 3 เดือนกัด ท่านไม่ มีความจำเป็น ต้องไปรับ บริการฉีดวัคซีน ป้องกันโรคพิษ สุนัขบ้า	36(10.7)	38(11.3)	97(29.0)	24(7.2)	140(41.8)	3.58	1.40	ปาน กลาง
ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเป็นโรค						3.76	0.77	สูง
8. อาการของ โรคพิษสุนัขบ้า ในคนมีอาการ ทางสมองคือ กลืนอาหาร ลำบาก แสดง อาการคลุ้มคลั่ง อาการแขนขา อ่อนแรง เป็นต้น	161(48.1)	63(18.8)	71(21.2)	22(6.6)	18(5.4)	3.98	1.21	สูง
9. โรคพิษสุนัข บ้าหากเป็นถึง ขั้นแสดงอาการ แล้วไม่มีทาง รักษาและทำให้	179(53.4)	45(13.4)	59(17.6)	19(5.7)	33(9.9)	3.95	1.35	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
เสียชีวิตได้								
10. การรับเชื้อ พิษสุนัขบ้าเข้าสู่ ร่างกายขึ้นกับ ขนาดบาดแผล	84(25.1)	51(15.2)	65(19.4)	30(9.0)	105(31.3)	2.94	1.58	ปาน กลาง
11. ระยะพักตัว เชื้อพิษสุนัขบ้า ขึ้นกับตำแหน่ง ของร่างกายที่ โดนสัตว์กัด	56(16.7)	30(9.0)	72(21.5)	22(6.6)	155(46.3)	2.43	1.53	ปาน กลาง
ด้านการรับรู้ความรุนแรง						3.30	0.94	ปาน กลาง
12. การนัดมา ฉีดวัคซีนพิษ สุนัขบ้าหลาย ครั้งเพื่อกระตุ้น ภูมิคุ้มกันของ ร่างกายให้ต่อสู้ กับเชื้อพิษสุนัข บ้าได้ดีมากขึ้น	160(47.8)	74(22.1)	84(25.1)	7(2.1)	10(3.0)	4.10	1.04	สูง
13. วัคซีนพิษ สุนัขบ้าไม่ สามารถสร้าง	165(49.3)	32(9.6)	50(14.9)	17(5.1)	71(21.2)	2.39	1.61	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
ภูมิคุ้มกันโรค ล่วงหน้าได้ต้อง ฉีดหลังจาก สัมผัสโรคแล้ว เท่านั้นถึงจะ ป้องกันได้ดีที่สุด								
14. เมื่อฉีด วัคซีนพิษสุนัข บ้าครบตามนัด แล้วหากมีสัตว์ ที่สงสัยพิษสุนัข บ้ากัดอีกจะฉีด กระตุ้น ภูมิคุ้มกันเพียง 1-2 เข็มเท่านั้น	122(36.4)	48(14.3)	63(18.8)	16(4.8)	86(25.7)	3.31	1.61	ปาน กลาง
ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการรักษาและป้องกันโรค						3.27	0.95	ปาน กลาง
15. ท่านทราบ ว่าการมาพบ แพทย์เพื่อฉีด วัคซีนตามนัด เป็นสิ่งจำเป็น ถึงแม้ว่าจะต้อง	231(69.0)	68(20.3)	25(7.5)	6(1.8)	5(1.5)	4.53	0.83	สูง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
เสียเวลาและเสีย ค่าใช้จ่ายในการ เดินทางก็ตาม								
16. การฉีด วัคซีนไม่ตรง ตามกำหนดเวลา นัดหมาย สามารถทำได้ และไม่ต้อง เริ่มต้นฉีดวัคซีน ใหม่อีกครั้ง	48(14.3)	64(19.1)	88(26.3)	22(6.6)	113(33.7)	3.26	1.45	ปาน กลาง
17. ท่านทราบ ว่าการฉีดวัคซีน อาจทำให้ เกิดปฏิกิริยาต่อ ร่างกายได้เช่น ผื่นแพ้หรือ ปวด บวมบริเวณที่ ฉีด ซึ่งแล้วแต่ บุคคล	82(24.5)	56(16.7)	97(29.0)	22(6.6)	78(23.3)	3.13	1.46	ปาน กลาง
ด้านการรับรู้อุปสรรค						3.64	0.82	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

การรับรู้	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ การ รับรู้
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
18. ท่านคิดว่า อัตราค่าบริการ วัคซีนมีความ เหมาะสม สามารถจ่ายได้ โดยไม่ทำให้ ท่านลำบาก	209(62.4)	56(16.7)	38(11.3)	13(3.9)	19(5.7)	4.26	1.16	สูง
19. ท่านเชื่อว่า สามารถมาฉีด ได้ตามนัดได้ ครบตามกำหนด	236(70.4)	65(19.4)	23(6.9)	5(1.5)	6(1.8)	4.55	0.83	สูง
20. ท่านมี ความรู้สึก ลำบากในการมา รับวัคซีน เช่น การเดินทางมา ฉีดวัคซีน บ่อยครั้ง	60(17.9)	60(17.9)	72(21.5)	42(12.5)	101(30.1)	3.19	1.48	ปาน กลาง
ด้านการรับรู้ความสามารถของตนเอง						4.00	0.74	สูง

3. ปัจจัยเอื้อของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

พบว่าผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคมีระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเอื้อต่อการมารับวัคซีนในระดับสูงร้อยละ 64.5 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 15.62 คะแนน ผู้มีคะแนนระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเอื้อในการมารับวัคซีนต่ำสุดเท่ากับ 4 คะแนน มากที่สุดเท่ากับ 20 คะแนน ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเอื้อของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)

ระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเอื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนรวม 4-9 คะแนน)	32	9.5
คะแนนระดับกลาง (คะแนนรวม 10-14 คะแนน)	87	26.0
คะแนนระดับสูง (คะแนนรวม 15-20 คะแนน)	216	64.5
$\bar{X}$ = 15.62 คะแนน S.D. = 3.82 Min=4 คะแนน Max = 20 คะแนน		

พิจารณารายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยเอื้อของผู้มารับวัคซีนหลังสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้ามีคะแนนความคิดเห็นระดับสูง ในหัวข้อการให้บริการของเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีเกี่ยวกับวัคซีนและการปฏิบัติตัว โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21 คะแนน ส่วนข้อคำถามที่มีระดับคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ การมานัดวัคซีนแต่ละครั้งทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางจำนวนมาก มีค่าคะแนนเฉลี่ย 3.61 คะแนน ซึ่งเป็นคะแนนความคิดเห็นระดับปานกลาง ดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ความคิดเห็นต่อปัจจัยเอื้อเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้ารายข้อของผู้มารับบริการฉีดวัคซีน
พิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)

ปัจจัยเอื้อ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ระยะเวลา ในการเดินทาง มารับบริการ เป็นอุปสรรค ต่อการทำงาน ของท่าน	35(10.34)	37(11.0)	64(19.1)	43(12.8)	156(46.6)	3.74	1.41	สูง
2. การมาฉีด วัคซีนตามนัด ทำให้ท่านเสีย รายได้ จาก การหยุดงาน	31(9.3)	24(7.2)	44(13.1)	31(9.3)	205(61.2)	4.06	1.36	สูง
3. เจ้าหน้าที่ ให้บริการและ ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับวัคซีน และการปฏิบัติ ตัวอย่างดี	173(51.6)	87(26.0)	60(17.9)	3(0.9)	12(3.6)	4.21	1.01	สูง
4. การมาฉีด วัคซีนแต่ละครั้ง ทำให้ท่านเสีย ค่าใช้จ่ายใน การเดินทาง จำนวนมาก	37(11.0)	35(10.4)	81(24.2)	51(15.2)	131(39.1)	3.61	1.38	ปาน กลาง

4. ปัจจัยสนับสนุนของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

พบว่าผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคมีระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนต่อการมารับวัคซีนในระดับปานกลางร้อยละ 56.7 โดยมีคะแนนเฉลี่ย 30.37 คะแนน ผู้มีคะแนนระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนในการมารับวัคซีนต่ำสุดเท่ากับ 13 คะแนน มากที่สุดเท่ากับ 45 คะแนน ดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)

ระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับต่ำ (คะแนนรวม 9-21 คะแนน)	34	10.1
ระดับปานกลาง (คะแนนรวม 22-33 คะแนน)	190	56.7
คะแนนระดับสูง (คะแนนรวม 34-45 คะแนน)	111	33.2
$\bar{X}$ = 30.37 คะแนน S.D. =7.22 Min=13 คะแนน Max = 45 คะแนน		

พิจารณารายข้อพบว่า ระดับความคิดเห็นด้านปัจจัยสนับสนุนของผู้มารับวัคซีนหลังสัมผัสโรคพิษสุนัขบ้ามีข้อคะแนนความคิดเห็นระดับสูง โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ข้อที่ผู้มารับบริการเป็นผู้เลือกที่จะมารับการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าด้วยตนเอง คิดเป็น 4.28 คะแนน รองลงมาคือ การได้รับความรู้เรื่องพิษสุนัขบ้าจากสื่อโทรทัศน์ คิดเป็น 4.18 คะแนน ส่วนคะแนนความคิดเห็นระดับปานกลางแต่มีคะแนนเฉลี่ยรวมต่ำได้แก่ การได้รับความรู้เรื่องพิษสุนัขบ้าจากแผ่นพับประชาสัมพันธ์ และได้รับความรู้เรื่องพิษสุนัขบ้าจากอินเทอร์เน็ต คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 2.50 และ 2.61 ตามลำดับ ดังตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 ความคิดเห็นต่อปัจจัยสนับสนุนเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้ารายชื่อของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)

ปัจจัย สนับสนุน	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
1. ตัวท่านเอง เป็นผู้เลือกที่ จะมารับการ ฉีดวัคซีนพิษ สุนัขบ้าเอง	220(65.7)	46(13.7)	32(9.6)	16(4.8)	21(6.3)	4.28	1.20	สูง
2. พ่อแม่หรือ ญาติพี่น้องมี ส่วนให้ คำแนะนำและ ทำให้ท่าน เลือกมารับการ ฉีดวัคซีนพิษ สุนัขบ้า	192(57.3)	55(16.4)	31(9.3)	8(2.4)	49(14.6)	3.99	1.44	สูง
3. บุคลากรทาง สาธารณสุขมี ส่วนให้ คำแนะนำและ ทำให้ท่าน เลือกมารับการ ฉีดวัคซีนพิษ สุนัขบ้า	172(51.3)	46(13.7)	41(12.2)	7(2.1)	69(20.6)	3.73	1.60	สูง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัจจัย สนับสนุน	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความ คิดเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
4. ท่านได้รับ ความรู้เรื่องพิษ สุนัขบ้าจากสื่อ โทรทัศน์	200(59.7)	59(17.6)	39(11.6)	11(3.3)	26(7.8)	4.18	1.23	สูง
5. ท่านได้รับ ความรู้เรื่องพิษ สุนัขบ้าจาก แผ่นพับ ประชาสัมพันธ์	44(13.1)	42(12.5)	72(21.5)	58(17.3)	119(35.5)	2.50	1.42	ปาน กลาง
6. ท่านได้รับ ความรู้เรื่องพิษ สุนัขบ้าจาก อินเทอร์เน็ต	80(23.9)	42(12.5)	35(10.4)	23(6.9)	155(46.3)	2.61	1.69	ปาน กลาง
7. เพื่อนมีส่วน ให้คำแนะนำ และทำให้ท่าน เลือกมารับการ ฉีดวัคซีน พิษสุนัขบ้า	98(29.3)	46(13.7)	50(14.9)	10(3.0)	131(39.1)	2.91	1.70	ปาน กลาง
8. ท่านได้รับ ความรู้เรื่อง พิษสุนัขบ้าจาก หลักสูตรการ เรียนการสอน	68(20.3)	45(13.4)	92(27.5)	50(14.9)	80(23.9)	2.91	1.43	ปาน กลาง

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ปัจจัย สนับสนุน	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	$\bar{x}$	S.D	ระดับ ความเห็น
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)			
9. ท่านได้รับ ความรู้เรื่อง พิษสุนัขบ้า จากสื่อวิทยุ	114(34.0)	53(15.8)	58(17.3)	25(7.5)	85(25.4)	3.26	1.60	ปาน กลาง

5. การมารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค ส่วนใหญ่ล้างบริเวณที่โดนสัตว์สัมผัสด้วยสบู่ร้อยละ 47.2 และร้อยละ 25.1 ไม่ได้ล้างบริเวณที่สัมผัสสัตว์มาก่อน มีเพียงร้อยละ 24.2 ที่ล้างร่วมกับแอลกอฮอล์หรือโพวิดีน ระยะเวลาที่ผู้มารับบริการวัคซีนส่วนใหญ่ร้อยละ 77.3 มารับบริการภายใน 1 วันหลังสัมผัสโรค โดยเป็นการรับวัคซีนครั้งแรกร้อยละ 70.7 เมื่อทำการติดตามการมารับวัคซีนของผู้มารับบริการพบว่ามาครบตามกำหนดนัด ร้อยละ 33.4 พบว่าไม่มาเข็มที่ 4 สูงถึง 48.6 เนื่องจากเป็นข้อกำหนดไว้ว่าหากสังเกตอาการสัตว์ที่สัมผัสไม่มีอาการพิษสุนัขบ้าหรือได้ตายลงไปภายใน 10 วัน นับจากวันที่สัมผัสสัตว์ไม่ต้องมาฉีดเข็มที่ 4 ได้ โดยถือว่าได้รับวัคซีนครบตามแผนการรักษา ส่วนผู้มารับบริการไม่ครบตามนัด คือ ไม่ได้มาฉีดวัคซีนเข็มที่ 2 และ 3 รวมกันคิดเป็นร้อยละ 18 ดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 จำนวน และร้อยละ ข้อมูลของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)

ข้อมูลการมารับวัคซีน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1. การทำความสะอาดแผลของผู้มารับบริการ		
ไม่ได้ล้าง	84	25.0
ล้างด้วยน้ำเปล่า	12	3.6

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ข้อมูลการมารับวัคซีน		จำนวน(คน)	ร้อยละ
ล้างด้วยสบู่		158	47.2
ล้างร่วมกับแอลกอฮอล์หรือโพลีดีน		81	24.2
2.	ระยะเวลามารับวัคซีนหลังสัมผัสโรค		
	ภายใน 1 วัน	259	77.3
	2 วัน	39	11.6
	3 วัน	21	6.3
	มากกว่า 3 วัน	16	4.8
3.	จำนวนครั้งที่เคยรับวัคซีนพิษสุนัขบ้าครบตามกำหนด		
	ครั้งที่ 1	237	70.7
	ครั้งที่ 2	84	25.1
	ครั้งที่ 3 ขึ้นไป	14	4.2
4.	ผลการติดตามรับวัคซีนของผู้มารับบริการ		
	ครบตรงตามกำหนด	275	82.0
	ไม่ครบตามกำหนด	60	18.0

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนกับการได้รับวัคซีนครบตามกำหนดนัดของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้ Chi-square test ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนกับการทำความสะอาดบริเวณที่สัมผัสโรคพิษสุนัขบ้า พบว่ามีความสัมพันธ์กับเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ สิทธิการรักษา ชนิดของสัตว์ที่สัมผัส ระดับการสัมผัส(WHO category) ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า ทักษะคิดเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า และปัจจัยสนับสนุนในการมารับบริการวัคซีน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการทำความสะอาดบริเวณที่สัมผัสสัตว์ที่สงสัยมีเชื้อพิษสุนัขบ้า ดังภาคผนวก ง

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนกับระยะเวลาที่มารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า พบว่ามีความสัมพันธ์กับระดับการสัมผัส(WHO

category) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่มารับวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค ดังภาคผนวก ง

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนกับการมารับวัคซีนครบตามกำหนดนัดพบว่า ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า มีความสัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนครบตามกำหนดนัดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่มีความสัมพันธ์กับการได้รับวัคซีนครบตามกำหนดนัดดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยสนับสนุนกับการได้รับวัคซีนครบตามกำหนดนัดของผู้มารับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=335)					
ตัวแปร	การมารับวัคซีนครบตามกำหนดนัด		χ^2	df	p-value
	ครบตามนัด	ไม่ครบนัด			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
1. เพศ			0.043 ^b	1	0.887
ชาย	137(82.5)	29(17.5)			
หญิง	138(81.7)	31(18.3)			
2. อายุ			0.636 ^a	3	0.888
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี	43(79.6)	11(20.4)			
21-40 ปี	57(80.3)	14(19.7)			
41-60ปี	113(83.7)	22(16.3)			
มากกว่า 60 ปีขึ้นไป	62(82.7)	13(17.3)			
3. สถานภาพ			1.193 ^a	2	0.551
โสด	99(79.2)	26(20.8)			
สมรส	153(84.1)	29(15.9)			
หม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่	23(82.1)	5(17.9)			
4. ระดับการศึกษา			0.070 ^a	2	0.965
ต่ำกว่าประถมศึกษา	101(81.5)	23(18.5)			
มัธยมศึกษา/ อนุปริญญา	138(82.6)	29(17.4)			

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวแปร	การมารับวัคซีนครบตามกำหนดนัด		χ^2	df	p-value
	ครบตามนัด	ไม่ครบนัด			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
ปริญญาดริขึ้นไป	36(81.8)	8(18.2)			
5. อาชีพ			4.350 ^a	6	0.629
เกษตรกร	95(86.4)	15(13.6)			
รับจ้าง	36(76.6)	11(23.4)			
นักเรียนนักศึกษา	44(83.0)	9(17.0)			
ธุรกิจส่วนตัว	27(81.8)	6(18.2)			
พนักงานเอกชน	8(66.7)	4(33.3)			
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	21(80.8)	5(19.2)			
อื่นๆ	44(81.5)	10(18.5)			
6. รายได้			0.210 ^a	2	0.900
น้อยกว่า 10,000 บาท	175(82.5)	37(17.5)			
มากกว่า 10,001	31(79.5)	8(20.5)			
ไม่บอกรายได้	69(82.1)	15(17.9)			
7. สิทธิการรักษา			0.416 ^b	1	0.595
ข้าราชการ ประกันสังคม	54(79.4)	14(20.6)			
ชำระเงินเอง					
บัตรทอง 30 บาท	221(82.8)	46(17.2)			
8. ระยะทางจากบ้านถึงโรงพยาบาล			0.002 ^b	1	1.000
น้อยกว่า 10 กิโลเมตร	132(82.0)	29(18.0)			
มากกว่า 11 กิโลเมตรขึ้นไป	143(82.2)	31(17.8)			
9. พาหนะที่ใช้เดินทางมาโรงพยาบาล			2.160 ^b	1	0.153
รถของตนเอง /เดิน	240(83.3)	48(16.7)			
เหมารถ /รถประจำทาง	35(74.5)	12(25.5)			

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวแปร	การมารับวัคซีนครบตามกำหนดนัด		χ^2	df	p-value
	ครบตามนัด	ไม่ครบนัด			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
10. สัตว์ที่สัมผัส			2.926 ^b	1	0.102
สุนัข	200(80.0)	50(20.0)			
สัตว์อื่นๆ	75(88.2)	10(11.8)			
11. ประวัติการรับวัคซีนของสัตว์			0.900 ^b	1	0.421
ได้รับวัคซีนทุกปี	76(85.4)	13(14.6)			
ไม่ทราบประวัติการรับวัคซีน	199(80.9)	47(19.1)			
12. ระดับการสัมผัส (WHO category)			1.027 ^a	2	0.598
WHO category 1	7(70.0)	3(30.0)			
WHO category 2	95(82.6)	20(17.4)			
WHO category 3	173(82.4)	37(17.6)			
13. ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า			9.276 ^a	2	0.010*
ความรู้ระดับต่ำ	75(72.8)	28(27.2)			
ความรู้ปานกลาง	122(87.8)	17(12.2)			
ความรู้ระดับสูง	78(83.9)	15(16.1)			
14. ทศนคติเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า			3.104 ^a	2	0.212
ระดับต่ำ	51(75.0)	17(25.0)			
ระดับปานกลาง	123(84.8)	22(15.2)			
ระดับสูง	101(82.8)	21(17.2)			
15. การรับรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า			3.300 ^b	1	0.087
ระดับต่ำ-ปานกลาง	134(78.4)	37(21.6)			
ระดับสูง	141(86.0)	23(14.0)			
16. ปัจจัยเอื้อในการมารับบริการ			5.657 ^a	2	0.059
ระดับต่ำ	23(71.9)	9(28.1)			
ระดับปานกลาง	67(77.0)	20(23.0)			
ระดับสูง	185(185)	31(14.4)			

ตารางที่ 4.13 (ต่อ)

ตัวแปร	การมารับวัคซีนครบตามกำหนดนัด		χ^2	df	p-value
	ครบตามนัด	ไม่ครบนัด			
	จำนวน(ร้อยละ)	จำนวน(ร้อยละ)			
17. ปัจจัยสนับสนุนในการมารับบริการ		2.520 ^a	2	0.284	0.102
ระดับต่ำ	27(79.4)	7(20.6)			
ระดับปานกลาง	140(79.5)	36(20.5)			
ระดับสูง	108(86.4)	17(13.6)			

หมายเหตุ a= Chi-Square test, b = Fisher's Exact test, * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ p-value < 0.05

6. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

ผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการบริการวัคซีนจำนวน 82 ราย (ร้อยละ 24.48 ของผู้ตอบแบบสอบถาม) โดยพบว่า ร้อยละ 76.8 เสนอว่าควรจัดหาวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรคให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล (รพ.สต.) เพื่อลดภาระผู้ป่วยในการเดินทางมารับบริการวัคซีนซึ่งต้องเดินทางมารับวัคซีนหลายครั้ง ร้อยละ 17.10 เสนอแนะว่าควรประชาสัมพันธ์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญในการมารับวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค และร้อยละ 6.10 เสนอแนะว่าควรบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าแบบล่วงหน้าฟรีแก่ประชาชนทั่วไปโดยไม่คิดมูลค่า ดังแสดงในตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 จำนวนและร้อยละข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้มารับบริการวัคซีนพิษสุนัขบ้าหลังสัมผัสโรค

(n=82)		
ข้อเสนอแนะ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.จัดหาวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้าให้แก่ รพ.สต.	63	76.80
2.ควรให้ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้อย่างต่อเนื่อง	14	17.10
3.ควรให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าล่วงหน้าฟรีแก่ประชาชน	5	6.10
รวม	82	100